

Minister Zdrowia

Warszawa, 2015 -10- 01

PP-WPS.071.1.2015/15

Szanowny Pan
Wojciech Kolarski
Podsekretarz Stanu
Kancelaria Prezydenta RP

Łacimowy Pociąg

W odpowiedzi na pismo z dnia 10 września br. w sprawie spotkania z delegacją Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych, a także Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, na którym reprezentanci ww. organizacji przedstawili aktualną sytuację środowiska i wysunęli postulat rozwiązań systemowych w ochronie zdrowia w zakresie opieki pielęgniarskiej i położniczej – uprzejmie proszę o przyjęcie następującej informacji.

Na podstawie danych z Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych, wg stanu na 13.03.2015 r., liczba zatrudnionych pielęgniarek i położnych wynosi 245.296, w tym:

- liczba zatrudnionych pielęgniarek – 219.526,
- liczba zatrudnionych położnych – 25.770.

Jednym z istotnych problemów ochrony zdrowia w Polsce jest niski wskaźnik pielęgniarek zatrudnionych na 1000 mieszkańców, w bezpośredniej opiece nad pacjentem, który wynosi 5,4. Wśród 16 wybranych krajów Unii Europejskiej, wskaźnik ten sytuuje Polskę na ostatnim miejscu i wskazuje na ograniczony w znacznym stopniu dostęp do świadczeń pielęgniarskich. Dla porównania np. Szwajcaria posiada wskaźnik 16, Dania - 15,4, Norwegia - 14,4, Niemcy - 11,3, Szwecja - 11, Wielka Brytania - 9,1, Czechy - 8, Hiszpania 5,5. Zakładając możliwość wzrostu wskaźnika do 6,5 pielęgniarek

na 1000 mieszkańców należy zauważyć, że w systemie ochrony zdrowia musiało by zostać zatrudnionych około 45 tys. pielęgniarek.

W związku z przewidywaną trudną sytuacją kadrową w zawodach pielęgniarstwie oraz koniecznością zabezpieczenia pacjentów, zwłaszcza w warunkach całodobowej opieki, czynności higieniczno-opiekuńczych, Ministerstwo Zdrowia wprowadziło od 2007 roku nowy zawód - opiekuna medycznego, którego zadaniem jest pomoc osobie chorej i niesamodzielnej w zaspakajaniu czynności higieniczno-opiekuńczych. Obecnie kształcenie w zawodzie opiekuna medycznego ukończyło już ponad 20 tys. osób.

Ministerstwo Zdrowia monitoruje liczbę studentów na kierunkach pielęgniarstwo i położnictwo. Od roku 2009 do 2014 studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo rozpoczęło 33.140 osób, a na położnictwie 6.749 (średnio rocznie kształcenie na pielęgniarstwie rozpoczynało w tym okresie 5 523 osób, a na położnictwie 1125 osób). Jednocześnie należy wskazać, iż w roku akademickim 2014/2015 zanotowano niewielki wzrost liczby studentów na studiach pierwszego stopnia na pielęgniarstwie, jak i położnictwie w porównaniu do roku 2013/2014.

W perspektywie finansowej 2014-2020 ze środków Unii Europejskiej, dzięki staraniom Ministerstwa Zdrowia wynegocjowano 450 mln zł przeznaczonych na kształcenie przed i podyplomowe pielęgniarek i położnych obejmujące:

- wsparcie dodatkowego kształcenia przeddyplomowego ukierunkowanego na podniesienie liczby studentów i uatrakcyjnienie kształcenia – dodatkowa liczba osób, które uzyskają uprawnienia do wykonywania zawodu wyniesie do 2023 roku 10 625 osób,
- realizację programów rozwojowych dla 42 uczelni, obejmujących tworzenie centrów symulacji medycznej do kształcenia praktycznego pielęgniarek i położnych,
- wsparcie kształcenia podyplomowego (w tym na kursach specjalistycznych w zakresie nowych kompetencji zawodowych dot. ordynowania leków i wystawiania recept w ramach kontynuacji lekarskiej oraz kierowania pacjentów na badania diagnostyczne) – liczba osób objętych kształceniem w okresie 2014-2020 to 20 tys., z czego 10 tys. zostanie przeszkolona do 2018 roku.

Ministerstwo Zdrowia, doceniając rolę pielęgniarek i położnych w systemie ochrony zdrowia w Polsce, podejmuje szczególnie intensywne, wielokierunkowe działania, aby spowodować zwiększenie liczby zatrudnionych pielęgniarek i położnych, a także poprawić status materialny pielęgniarek i położnych, stosownie do finansowych możliwości budżetu państwa i płatnika jakim jest Narodowy Fundusz Zdrowia.

Od kwietnia br. prowadzone były negocjacje z przedstawicielami OZZPiP oraz NRPiP w dwóch zespołach roboczych powołanych przez Ministra Zdrowia.

W następujących obszarach, które były przedmiotem negocjacji Ministra Zdrowia ze środowiskiem pielęgniarek i położnych zostały podjęte, bądź będą realizowane następujące działania:

1. Minister Zdrowia, na podstawie art. 137 ust. 2 ustawy, wydał w dniu 8 września 2015 roku nowe rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej, określające między innymi mechanizmy otrzymywania przez świadczeniodawców dodatkowych środków finansowych na świadczenia opieki zdrowotnej udzielane przez pielęgniarki i położne. Skutkuje to możliwościami wprowadzenia podwyżek wynagrodzeń dla pielęgniarek i położnych w ramach umowy z NFZ już od września br. w kwocie średnio 300 zł na etat. Decyzja należy do dyrektora podmiotu leczniczego w uzgodnieniu z reprezentacją pielęgniarek i położnych z zaleceniem uwzględnienia doświadczenia, umiejętności i kompetencji jako kryterium;
2. Minister Zdrowia dokona nowelizacji rozporządzeń wydawanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581) zwanej dalej „ustawą”, w zakresie doprecyzowania kwalifikacji i liczby pielęgniarek i położnych udzielających świadczeń gwarantowanych w poszczególnych rodzajach;
3. Minister Zdrowia, na podstawie znowelizowanego art. 148 ust. 3 ustawy wyda rozporządzenie w sprawie szczegółowych kryteriów wyboru ofert w postępowaniu w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej;
4. Podwyżkami wynagrodzeń, o których mowa powyżej, zostaną objęte pielęgniarki i położne udzielające świadczeń opieki zdrowotnej u świadczeniodawców mających zawartą umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej z NFZ;
5. Ministerstwo Zdrowia w dialogu ze środowiskiem rekomenduje celowość włączenia pielęgniarki i położnej także do obszaru badań naukowych i wdrożeniowych jako wyraz awansu zawodowego, ale także wzorem krajów rozwiniętych jako dodatkowe źródło dochodu.
6. Została uchwalona przez Sejm ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz niektórych innych ustaw, uwzględniająca propozycje zmian postulowanych przez środowisko zawodowe pielęgniarek i położnych, która w chwili obecnej oczekuje na podpis Prezydenta RP.

Ponadto pragnę poinformować, że w dniu 2.09.2015r Kierownictwo MZ zaakceptowało dokument pn. „Zabezpieczenie społeczeństwa w świadczenia pielęgniarские i położnicze. Rekomendacje i ich realizacja”, który jest wynikiem prac *Zespołu do spraw analizy i oceny zabezpieczenia społeczeństwa w świadczenia pielęgniarские i położnicze oraz określenia kryteriów będących podstawą ustalania priorytetów w zakresie kształcenia podyplomowego*. W skład ww. zespołu wchodził m.in. przedstawiciele NRPIP oraz OZZPIP. Powyższy dokument zawiera m.in. charakterystykę demograficzną i epidemiologiczną społeczeństwa, dane dot. struktury i organizacji udzielania świadczeń przez pielęgniarki i położne na terenie kraju. Dokonano w nim oceny aktualnego stanu pielęgniarstwa i położnictwa w Polsce i przedstawiono rekomendacje dot. m.in. określenia docelowego wskaźnika pielęgniarek na 1 tysiąc mieszkańców, stworzenia polityki zatrudnienia pielęgniarek i położnych oraz wypracowania mechanizmów zapewniających podniesienie ich wynagrodzeń. W dniu 8 września br. Kierownictwo Ministerstwa Zdrowia i środowisko pielęgniarek i położnych reprezentowane przez NRPIP podpisały Rekomendacje zawarte w ww. dokumencie i ustalono, że do 15 października br. zostanie przyjęty harmonogram ich wdrożenia.

Jednocześnie informuję, że w dokumencie „Krajowe ramy strategiczne, Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020” przyjętym w lipcu br. przez Kierownictwo MZ założono, że liczba pielęgniarek i położnych na 10 tys. ludności wynosząca w 2010 r. - 61,2, a w 2011 r. - 62,9 powinna do 2020 r. wzrosnąć i osiągnąć wartość 65,7.

Przewiduje się, że wdrożenie planowanych mechanizmów dot. wzrostu wygradzenia i poprawy warunków pracy spowoduje, że pielęgniarki i położne pracujące w polskim systemie ochrony zdrowia nie będą rezygnowały z wykonywania zawodu, a absolwenci kierunków pielęgniarstwo i położnictwo chętniej, niż dotychczas będą podejmować zatrudnienie w Polsce. Zakłada się także, że działania podejmowane na rzecz wzrostu wynagrodzenia pielęgniarek i położnych wpłyną również na zwiększone zainteresowanie młodzieży podejmowaniem nauki w tych zawodach, a pośrednio przyczynią się do wzrostu wskaźnika zatrudnienia pielęgniarek i położnych w Polsce. O wzroście zainteresowania zawodem świadczy też liczba osób, które powróciły do tego zawodu po przerwie w jego wykonywaniu. W latach 2011-2014 było to 2 366 osób.

Jednocześnie na zakończenie pragnę poinformować, że dbając o bezpieczeństwo i jakość opieki nad pacjentami minister zdrowia wraz ze środowiskiem pielęgniarek i położnych wypracował w dniu 22 września br. porozumienie. Jest ono gwarancją

wzrostu wynagrodzeń i zakończenia ogólnopolskiej akcji protestacyjnej. Ponadto przewiduje średni wzrost wynagrodzeń, w ciągu czterech lat, o kwotę 1600 złotych. Uzgodnione podwyżki wynagrodzeń zagwarantują wzrost atrakcyjności zawodu pielęgniarstwa i położnej, co zapewni odpowiednią liczbę wykwalifikowanej kadry w systemie świadczeń opieki zdrowotnej. Wypracowany kompromis wymagał ustępstw z obydwu stron. Daje jednak poprawę bezpieczeństwa pacjentów a pielęgniarkom i położnym poczucie stabilności zawodowej, na miarę możliwości finansowych państwa, zachowując równowagę medyczno-ekonomiczną pracodawców, i ich prawo wyróżnienia pracownika za umiejętności, doświadczenie i jakość wykonywanej pracy.

Z poważaniem

z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRECIARZ STANU
Cezary Cieślukowski